

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
10 november 2005

Ons kenmerk
VO/SenO/05/46364

Uw brief van
14 oktober 2005

Uw kenmerk
Kamerstuk 27 020

Onderwerp
vragen van de Vaste Commissie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van de Vaste Commissie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen over mijn brief inzake de technische briefing gewichtenregeling en het Leerplusarrangement VO van 29 augustus 2005.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk Kamerstuk 27 020.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Maria J.A. van der Hoeven

27 020 Aanpak onderwijsachterstanden

Nr. Verslag van een schriftelijk overleg
Vastgesteld d.d. ...

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte over de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 29 augustus 2005 (Kamerstuk 27 020, nr. 49) inzake de technische briefing gewichtenregeling en het Leerplusarrangement VO enkele vragen en opmerkingen voor te leggen. Bij brief van ... heeft de minister deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie
Aptroot

Adjunct-griffier van de commissie
Jaspers

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

De leden van de CDA-fractie hebben met instemming kennisgenomen van de wijze waarop de minister het nieuwe Leerplusarrangement VO heeft vormgegeven. Deze instemming hebben deze leden reeds verwoord in het algemeen overleg van 23 juni 2005 (Kamerstuk 27 020, nr. 48). Via het nieuwe Leerplusarrangement VO wordt, in hogere mate dan nu het geval is bij de culturele minderheden (cumi)-regeling, aangesloten bij de feitelijke achterstand van de leerlingen. Tegelijkertijd wordt het geld ingezet, daar waar dit het hardste nodig is. Dit sluit aan bij de ideeën die deze leden onder meer hebben verwoord in het Actieplan Beroepsonderwijs "Goed kan Beter". In het eerder genoemde overleg hebben de leden van deze fractie tevens een punt van kritiek genoemd op de uitwerking zoals die aan de Kamer is voorgelegd.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de brief inzake de technische brief gewichtenregeling en het Leerplusarrangement VO. Eerder hebben de leden van de vaste commissie Onderwijs Cultuur en Wetenschap de minister laten weten geen onomkeerbare stappen te nemen in het Leerplusarrangement VO. In eerdere overleggen inzake het onderwijsachterstandenbeleid is weinig over het Leerplusarrangement gesproken. Daarom hebben zij nog enige vragen over het Leerplusarrangement VO.

De leden van de VVD-fractie hebben met veel belangstelling en hoofdzakelijk instemming kennisgenomen van het voorstel voor een Leerplusarrangement VO. De leden van deze fractie staan achter de voorgestelde systematiek waarbij aangesloten wordt bij de zogenaamde armoedecumulatiegebieden. Evenals in het primair onderwijs wordt hiermee terecht afscheid genomen van de indicator etniciteit. De beperking van de administratieve lasten is zeer positief te noemen. Deze leden hebben nog enkele vragen bij de voorstellen van de minister inzake het Leerplusarrangement VO.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de minister de Basisregistratie Instellingen (BRIN)-nummers kiest als aangrijpingspunt van financiering. Zo kan het voorkomen dat een school met een grote vestiging met leerlingen afkomstig uit postcodegebieden die niet tot de probleemcumulatiegebieden gerekend worden en een kleine nevenlocatie met leerlingen die wel uit dit type postcodegebieden afkomstig zijn, in het geheel niet in aanmerking komen voor het Leerplusarrangement VO. Zo mist de regeling haar doel: juist daar waar het geld het hardste nodig zou zijn, komt het niet terecht.

Deze leden verzoeken de minister om met bovenstaande in de nadere uitwerking op zodanige wijze rekening te houden dat ook nevenvestigingen zoals hierboven bedoeld in aanmerking zouden kunnen

komen voor het nieuwe Leerplusarrangement VO. In de administratiesystemen wordt een koppeling gemaakt tussen de ingeschreven leerlingen en de (neven)vestiging waar zij (een groot deel van de lessen) volgen. Bovengenoemde leden geven de minister daarom in overweging om de vestiging (hoofd- of nevenvestiging) te kiezen als aangrijpingspunt voor financiering.

Ook de leden van de PvdA-fractie merken op dat bij het vaststellen van de scholen het Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen (ITS) gebruik maakt van BRIN-nummers, terwijl voor een aantal scholen de problematiek zich toespitst op afzonderlijke vestingen. Dit geeft het probleem bij grote scholen met meerdere vestingen en gefuseerde instellingen dat in bepaalde vestingen de populatie voldoet aan de 30% probleem cumulatiegrens, maar de school als geheel er onder blijft. Kan de minister ook de school in plaats van het BRIN-nummer hierbij als uitgangspunt nemen? Zijn alle vormen van voortgezet onderwijs opgenomen in het Leerplusarrangement VO, zo vragen deze leden. Is het niet vreemd dat in het basisonderwijs etniciteit geen factor mag zijn, terwijl in het voortgezet onderwijs het indirect wel een rol speelt omdat etniciteit onderdeel is van de definiëring armoedeprobleemcumulatiegebied? Eerder heeft de minister aangegeven geen tijdelijke regeling ontwikkelen om de periode augustus 2005 tot december 2006 te overbruggen. De leden van deze fractie zijn van mening dat een tijdelijke regeling de mogelijkheid zou bieden om te zorgen dat de nadelen voor de individuele scholen in de grote steden in deze periode minder groot zouden zijn dan nu het geval is. Zij willen dan ook bij de minister aandringen, haar besluit in heroverweging te nemen. Feitelijk wordt er bezuinigd. Daarnaast zijn er problemen met de nieuwkomers. In hoeverre is het voortbestaan van de internationale schakelklas (isk) in het bijzonder en de eerste opvang anderstaligen (eoa) in het algemeen in geding? Door het beleid van de minister dreigen scholen die een isk hebben in de problemen te komen. Graag vernemen deze leden de reactie van de minister hierop. Wat betreft de gewichtenregeling gaan de leden van deze fractie er vanuit dat er geen onomkeerbare stappen worden genomen voor het overleg dat het hierover is gepland.

De leden van de VVD-fractie constateren uit bezorgde reacties uit het onderwijsveld dat de middelen in het Leerplusarrangement VO niet in alle gevallen de vestigingen van scholen bereiken waar deze nodig zijn, omdat de middelen per BRIN-nummer en dus per hoofdvestiging verdeeld worden. Kan de minister aangeven of deze bezorgdheid terecht is? Is de minister bereid in de systematiek op vestigingsniveau te werken in de verdeling van de middelen uit het Leerplusarrangement VO, zo vragen deze leden. Kan de minister inmiddels aangeven hoe de scholen voor praktijkonderwijs vanaf de overgang naar lumpsumbekostiging kunnen meelopen in het voorgestelde systeem van het Leerplusarrangement VO? Kan de minister een overzicht met berekeningen kan geven waarin inzichtelijk wordt hoe de middelen verdeeld kunnen worden. Zoals de minister terecht stelt, moeten de middelen van betekenis zijn voor de scholen en mag er geen verwatering optreden. Deze leden vragen de minister wat de ruimte is binnen het budget, wanneer gekeken wordt naar de breedte van mogelijke doelgroepen (alleen basisberoepsgericht, of ook kaderberoepsgericht) Is de minister voornemens de scholen te verplichten de ambities ten aanzien van het Leerplusarrangement VO in het schoolplan te verwerken? Kan de minister daarnaast al enige duidelijkheid geven over de voor- en nadelen van benchmarking door de sector, zo vragen de leden van deze fractie. Inmiddels heeft raadpleging van de sector plaatsgevonden. Kan de minister aangeven wat de belangrijkste uitkomsten van deze raadpleging zijn en hoe zij die vertaalt naar het Leerplusarrangement VO?

Kan de minister tot slot aangeven hoe de middelen uit de motie Verhagen c.s. (Kamerstuk 30 300, nr. 9) concreet worden ingezet in het kader van het plan van aanpak Veiligheid (Kamerstuk 29 240, nr. 5), zo vragen de leden van deze fractie.

II Reactie van de minister

Inleiding

In een schriftelijk overleg zijn door de fracties bij brief van 14 oktober 2005 opmerkingen gemaakt en vragen gesteld bij mijn voorstellen voor het Leerplusarrangement VO. Het doet goed te lezen dat de leden van de CDA en VVD-fractie instemmen met de hoofdlijnen van mijn voorstel voor het nieuwe Leerplusarrangement VO. Deze fracties en de PvdA-fractie hebben echter nog enkele vragen. Hieronder vindt u de beantwoording van deze vragen.

School (Brinnummer) als aangrijpingspunt voor bekostiging

Om te beoordelen of een school in aanmerking komt voor het Leerplusarrangement VO wordt uitgegaan van schoolniveau. Per school (BRINnummer volgens de BasisRegistratie INstellingen) wordt bezien hoeveel procent van de leerlingpopulatie in aanmerking komt.

De leden van de CDA-, PvdA- en VVD-fracties uiten, onder diverse bewoordingen, hun zorg over de keuze om de BRINnummers als aangrijpingspunt voor financiering te nemen en vragen om in overweging te nemen of nevenvestigingen als zodanig niet ook in aanmerking kunnen komen.

De volgende overwegingen liggen ten grondslag aan de keuze om het BRINniveau als aangrijpingspunt voor bekostiging te hanteren:

Het algemene uitgangspunt voor de bekostiging in het voortgezet onderwijs is dat de berekening plaatsvindt op BRIN-niveau, dus op schoolniveau. Dit betekent het volgende. De hoogte van de bekostiging van de scholen hangt af van de op 1 oktober getelde aantallen leerlingen. De leerlingtelling geschiedt op hoofd- en nevenvestigingsniveau, waarna op schoolniveau wordt berekend hoe hoog het budget voor de school zal zijn. Het bevoegd gezag tenslotte ontvangt de budgetten voor de onder het gezag vallende scholen (zie voor een uitgebreide toelichting de tekst en het schema in de [bijlagen](#)). Ik hecht er zeer aan dat deze lumpsum bekostigingssystematiek niet wordt gewijzigd voor de bekostiging in het kader van het Leerplusarrangement VO.

Voorts vraagt toekenning van middelen op vestigingsniveau om afrekening en verantwoording op vestigingsniveau. Dit past niet binnen de nieuwe governance-besturingsfilosofie en de autonomie van scholen.

Tevens brengt het hoge administratieve lasten en hogere accountantskosten met zich mee voor de scholen. Het past niet bij de lumpsum-bekostiging om voor elke mogelijke maatregel die voor sommige scholen onvoordelig uitpakt het berekenings- en bekostigingsregime aan te passen. Wanneer dit de handelswijze wordt ontstaat geleidelijk een moeilijk uit te leggen bijzonder complex systeem.

Daarnaast bestaat het risico van segregatiebevordering omdat het zou kunnen lonen om leerlingen uit achterstandwijken te concentreren op één vestiging. De keuze voor bekostiging op vestigingsniveau kan namelijk strategisch gedrag in de hand werken van werving en registratie van leerlingen op vestigingsniveau om de drempel te halen, evenals mogelijk strategisch gedrag bij de grotere planningsvrijheid van scholen bij het vormen van nieuwe vestigingen ("Voorstel wijziging WVO ter vergroting van de vrijheid van scholen bij de voorzieningenplanning en ter beperking en vereenvoudiging van de regelgeving daarover").

Bekostiging op vestigingsniveau pakt in een aantal gevallen weliswaar voordelig uit, maar zal in een aantal gevallen juist nadelig uitpakken. Dit betekent dat een school als geheel met meer leerlingen in aanmerking komt dan wanneer alleen per vestiging wordt gekeken (alleen de vestigingen boven de 30% komen immers nog in aanmerking). Dit laatste kan niet de bedoeling zijn. Zie voor een voorbeeld de [bijlagen](#).

Ook uit de veldraadpleging van 9 en 11 maart jl. kwam de mogelijkheid naar voren dat een school als geheel niet maar één van de vestigingen wel in aanmerking zou komen. Dit aandachtspunt is op zijn merites beoordeeld en nader besproken met de schoolbesturenorganisaties en de Schoolmanagers VO. De conclusie in dit overleg was unaniem dat, wetende dat in een enkel geval bovengeschetste situatie zich voordoet, het BRINniveau het beste aangrijpingspunt is voor bekostiging.

Tot slot concludeert het ITS in zijn onderzoek dat het resultaat van de analyses op beide niveaus (school versus vestiging) in grote mate overeen blijkt te komen en dat aangrijpingspunt op schoolniveau verder geen problemen met zich meebrengt, "zodat aan deze berekeningswijze de

voorkeur gegeven moet worden" (p.55, rapport ITS, Voorstel voor een indicator voor de toedeling van middelen voor het Leerplusarrangement in het voortgezet onderwijs, 2005).

Gezien bovengenoemde overwegingen zal voor de berekening van de budgetten voor het Leerplusarrangement het BRIN-nummer als aangrijpingspunt worden gehanteerd.

Breedte doelgroep Leerplusarrangement VO

Naar aanleiding van de veldraadplegingen is, zoals aangegeven in de brief van 10 juni jl. (kamerstuknr. 27 020 nr. 46) de doelgroep van het Leerplusarrangement VO verbreed naar alle vormen van voortgezet onderwijs. De vraag van de leden van de PvdA-fractie op dit punt wordt dan ook bevestigend beantwoord.

Etniciteit

Nadruk van mijn beleid ligt op het vroegtijdig signaleren en aanpakken van feitelijke leerachterstanden in de voor- en vroegschoolse educatie en de vervolgjaren in het basisonderwijs. Bij de herijking van de gewichtenregeling gaat het er om nog beter aan te sluiten bij die feitelijke achterstanden. Hiervoor is de indicator "opleidingsniveau van ouders" een betere indicator dan "etniciteit".

Na het basisonderwijs vertaalt het niveau van de leerling zich naar een verdeling over de schoolsoorten VO (vmbo/havo/vwo), al dan niet met extra leerlingbegeleiding en al dan niet met indicatiestelling voor leerwegondersteunend of praktijkonderwijs. Op deze wijze zijn de feitelijke individuele achterstanden zo goed mogelijk vertaald.

Dit neemt niet weg dat de ene school het zwaarder heeft dan de andere school met evenveel leerlingen in de verschillende schoolsoorten, door andere factoren dan individuele feitelijke leerachterstanden. Deze andere factoren leiden tot probleemcumulatie. Het L+A VO moet ervoor zorgen dat de scholen met de grootste problematiek nog meer dan nu al het geval is maatwerk kunnen leveren voor deze groepen leerlingen. Hierbij past een indicator op schoolniveau.

Het ITS heeft in zijn rapport aangetoond dat bij de mate van probleemcumulatie op schoolniveau etniciteit een rol speelt. Om die reden heeft het ITS geadviseerd om de armoedeprobleemcumulatiegebieden zoals gedefinieerd door CBS/SCP, inclusief de daarin opgenomen bescheiden rol voor etniciteit, te hanteren als indicator voor probleemcumulatie op schoolniveau. Tijdens de veldraadpleging werd mijn keuze om het advies van het ITS over te nemen en gebruik te maken van de definitie van armoedeprobleemcumulatiegebieden unaniem bevestigd.

Gezien de rol die etniciteit speelt bij probleemcumulatie op schoolniveau is het derhalve goed verklaarbaar dat dit een bescheiden, indirecte rol speelt bij de indicator van het Leerplusarrangement VO, dit in reactie op een vraag hierover van de PvdA-fractie.

Motie Verhagen c.s.

In het kader van het Hoofdlijnenakkoord van mei 2003 is op de middelen van GOA € 100 mln. bezuinigd vanaf 2005 (€ 50 mln in 2004). Met de motie Verhagen c.s. wordt de € 100 mln. die is bezuinigd op GOA opnieuw ingezet ten behoeve van het nieuwe onderwijsachterstandenbeleid. Voor voortgezet onderwijs gaan deze middelen vanaf 1 januari 2007, conform kabinetsbeleid, naar de scholen. De huidige aanvullende bekostiging via de cumi-regeling VO vervalt per 1-1-2007. Daarvoor in de plaats komt het nieuwe Leerplusarrangement VO. De uitwerking van het Leerplusarrangement VO, evenals de wijze van inzet van de middelen uit de motie Verhagen c.s., is toegelicht in de brief die ik 24 maart jl. (kamerstuknr. 27 020 nr. 44)) aan de Tweede Kamer heb gezonden.

De middelen uit de motie Verhagen c.s worden toegevoegd aan het Leerplusarrangement VO. In de periode voorafgaand aan de invoering van het Leerplusarrangement VO wordt de oploop van de middelen (€ 10,5 mln in 2005 en € 18,8 in 2006) zo goed als mogelijk conform de intentie ingezet. Gezien de termijn waarop de middelen uit de motie Verhagen c.s. beschikbaar komen (oplopend vanaf 2005) moeten bestaande instrumenten worden ingezet. Doordat de oploop later in de tijd plaats vindt dan de taakstelling op GOA ontstaat er een onvermijdelijke tijdelijke dip in de middelen die de scholen ontvangen (x 1mln):

	2004	2005	2006	2007
Taakstelling GOA voor Voortgezet Onderwijs	-€ 11,0	-€ 22,0	-€ 22,0	-€ 22,0
motie Verhagen c.s.		+€ 10,5	+€ 18,8	+€ 25,0
Saldo	-€ 11,0	-€ 11,5	-€ 3,2	+€ 3,0

Overeenkomstig de motie Verhagen c.s., komen de middelen door toevoeging aan leerlingbegeleiding en reboundvoorzieningen voornamelijk ten goede aan het vmbo. Tevens worden op deze manier de herverdeeffecten bij de overgang van de tijdelijke situatie naar de structurele situatie van het Leerplusarrangement VO op 1-1-2007 geminimaliseerd. Dit laatste houdt in dat de aanpak voor twee jaar (2005 en 2006) niet leidt tot herverdeeffecten in 2007, doordat het tijdelijk naar andere scholen zou gaan dan de scholen die voor het Leerplusarrangement VO in aanmerking komen.

De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat een tijdelijke regeling van augustus 2005 tot december 2006 de mogelijkheid zou bieden om te zorgen dat de nadelen voor de individuele scholen in de grote steden in deze periode minder groot zouden zijn dan nu het geval is.

Zoals hierboven aangegeven vindt de oploop van de middelen motie Verhagen c.s. onvermijdelijk later in de tijd plaatsvindt dan de taakstelling op GOA. Zoals in reactie op een brief van de Stichting VO-Haaglanden is aangegeven (waarvan een afschrift aan uw Kamer is gezonden (d.d. 14 juni jl. kenmerk VO/SenO/2005/22410) is bevestigd dat er voor individuele scholen consequenties zijn door de taakstelling op het onderwijsachterstandenbeleid. Om bovengenoemde redenen is het onmogelijk om deze geheel te compenseren via de middelen uit de motie Verhagen c.s.. Bovendien zijn de middelen voor 2005 en 2006 reeds via de versnelde oploop van de middelen voor leerlingbegeleiding en reboundvoorzieningen weggezet.

In antwoord op de vraag van de leden van de VVD-fractie omtrent de inzet van de middelen uit de motie Verhagen c.s. voor 2005 en 2006 kan worden aangegeven dat de middelen in het kader van het plan van aanpak veiligheid in het onderwijs en de opvang van risicoleerlingen (kamerstuknr. 29240, nr. 5) op de volgende wijze worden ingezet:

Middelen motie Verhagen c.s. tot aan het Leerplusarrangement VO per 1-1-2007	2005 x 1 mln	2006 x 1 mln
Leerlingbegeleiding	€ 5,5	€ 15,6
Reboundvoorzieningen	€ 5,0	€ 3,2
Totaal	€ 10,5	€ 18,8

Op deze manier is een versnelde inzet van de veiligheidsmiddelen gerealiseerd. Met de oplopende reeks die deze middelen vertonen, werd oorspronkelijk vanaf 2007 het structurele, volledige budget bereikt. Met de toevoeging van de middelen uit de motie Verhagen is dit eindbedrag voor leerlingbegeleiding per 1 augustus van dit jaar bereikt, en gebeurt dat op 1 januari 2006 voor de middelen voor de reboundvoorzieningen.

Nieuwkomers VO

Zoals bij brief van 24 maart jl. is aangegeven, is adequate bekostiging van scholen met nieuwkomers een randvoorwaarde voor scholen om hun reguliere taak goed uit te voeren.

In de veldraadpleging kwam naar voren dat het voorstel van 24 maart jl. voor een éénjarige bekostiging van nieuwkomers onvoldoende werd geacht. Dit signaal komt overeen met de brief die het LOWAC op 11 april jl. hierover aan de Tweede Kamer heeft gezonden. Over deze signalen is verder van gedachten gewisseld op een bijeenkomst van het LOWAC van 21 april jl. met coördinatoren van internationale schakelklassen. Dit heeft ertoe geleid dat de aanvullende bekostiging met een jaar is uitgebreid naar nieuwkomers korter dan 2 jaar in Nederland.

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af in hoeverre het voortbestaan van Internationale schakelklassen (ISK) in het bijzonder en de eerste opvang anderstaligen (EOA) in het algemeen in het geding is. Zoals aangegeven in de brief van 10 juni jl. is de aanvullende bekostiging van nieuwkomers uitgebreid tot leerlingen in het voortgezet onderwijs, die korter dan 2 jaar in Nederland zijn. Deze uitbreiding, in combinatie met de bestaande aanvullende bekostiging voor eerste opvang via het Besluit Onderwijs aan Vreemdelingen, biedt voldoende waarborgen voor een adequate eerste opvang van anderstaligen. De organisatie hiervan is een keuze van de school, zoals bijvoorbeeld de vorm van internationale schakelklassen.

Praktijkonderwijs

In de brief van 24 maart jl. is aangegeven dat het praktijkonderwijs om technische redenen niet mee kan doen. Naar aanleiding van de veldraadpleging is de doelgroep voor het Leerplusarrangement VO uitgebreid naar alle vormen van voortgezet onderwijs. Het voortgezet onderwijs kent vmbo, havo, vwo en praktijkonderwijs. Om zoveel mogelijk aan de behoeften van het praktijkonderwijs tegemoet te komen, is gekozen voor de volgende lijn. De afdelingen en de scholen die nu al lumpsumbekostiging hebben, werken al met het onderwijsnummer. Om die reden worden deze scholen meteen meegenomen met de nieuwe systematiek van het L+A VO. Voor de scholen die nu nog declaratiebekostiging hebben kan dat niet, omdat zij nog niet met het onderwijsnummer werken. De leden van de VVD-fractie vragen of aangegeven kan worden hoe de scholen voor praktijkonderwijs vanaf de overgang naar de lumpsumbekostiging kunnen meelopen in het Leerplusarrangement VO. Zoals in de brief van 10 juni jl. is aangegeven, is het voor scholen die per 1-8-2006 overgaan naar de lumpsum en nog niet met het onderwijsnummer werken vooralsnog niet mogelijk om mee te lopen met het voorgestelde systeem van het Leerplusarrangement VO. Voor die scholen is een passende oplossing gevonden door een overgangsmaatregel te treffen vanaf 1 augustus 2006. Scholen voor praktijkonderwijs worden hiermee in staat gesteld binnen deze overgangsperiode (tot en met 2008) over te stappen op het onderwijsnummer. De Werkgroep Lumpsum Praktijkonderwijs – waarin met besturenorganisaties, vakorganisaties en het Landelijk Werkverband Praktijkonderwijs overlegd wordt over de overgang op lumpsumbekostiging – heeft ingestemd met deze overgangsmaatregel. Op het moment dat deze scholen over het onderwijsnummer beschikken en dus de benodigde gegevens beschikbaar zijn, doen zij volwaardig mee met het Leerplusarrangement VO.

Belangrijkste andere uitkomsten veldraadpleging en vertaling naar Leerplusarrangement VO

Een samenvatting van de uitkomsten van de veldraadpleging en de vertaling daarvan naar het definitieve voorstel voor het Leerplusarrangement VO zijn vervat in de brief van 10 juni jl..

De veldraadpleging is aanleiding geweest om de doelgroep te verbreden naar het gehele voortgezet onderwijs, inclusief het praktijkonderwijs met een drempel van 30%. Eveneens is de bekostiging voor nieuwkomers in het voortgezet onderwijs uitgebreid naar 2 jaar.

Voor de beantwoording van de vraag van de leden van de VVD naar de belangrijkste uitkomsten van deze raadpleging en de vertaling in het Leerplusarrangement VO, wordt dan ook naar bovengenoemde brief verwezen.

De leden van de VVD-fractie vragen naar de ruimte in het budget in relatie tot de breedte van de mogelijke doelgroepen. In de brief van 10 juni jl. is aangegeven dat de verbreding van de doelgroep naar het gehele voortgezet onderwijs niet leidt tot een verdunning op schoolniveau. Het gaat hierbij om in totaal een 100-tal scholen waar sprake is van probleemcumulatie wanneer uitgegaan wordt van een grens van 30%. Bovendien komen bij deze grens nagenoeg alle scholen in aanmerking, die op basis van dezelfde telling ook in aanmerking zouden komen bij de variant basis/kaderberoepsgerichte leerweg. De leden van de VVD vragen eveneens of de ambities ten aanzien van het Leerplusarrangement VO verplicht in het schoolplan dienen te worden verwerkt. Naar aanleiding van de positieve reacties uit de veldraadpleging worden scholen inderdaad verplicht om hun beleid ten aanzien van het Leerplusarrangement VO op te nemen in hun schoolplan.

De benchmarking door de sector is nog een punt van uitwerking. De leden van de VVD vragen daarnaast of er al enige duidelijkheid is over voor- en nadelen van benchmarking door de sector. Uit de veldraadpleging werd duidelijk dat het een goed instrument is voor scholen om van elkaar te kunnen

leren. Gegeven die positieve opstelling zal ik in overleg met de sector een benchmark voor het Leerplusarrangement VO stimuleren.

Verdere technische uitwerking

Tijdens het Algemeen Overleg op 23 juni jl. hebben de leden van de PvdA-fractie mij onder andere gevraagd wat het oordeel van de uitvoeringsinstanties is over de uitvoerbaarheid van het voorstel voor het Leerplusarrangement VO. Het antwoord daarop was dat juist die week het positieve oordeel is uitgesproken door CFI, IB-groep en de Inspectie van het Onderwijs. Zij oordeelden dat het voorstel uitvoerbaar is, mits er tijdig duidelijkheid zou zijn over het definitieve voorstel.

Gezien het positieve verloop van het Algemeen Overleg van 23 juni jl. voor wat betreft het Leerplusarrangement VO hebben CFI en IB-groep begin september reeds opdracht gekregen om een start te maken met de technische uitvoering van het Leerplusarrangement VO. Dit was gezien het ambitieuze tijdpad noodzakelijk, omdat de technische randvoorwaarden anders niet tijdig gerealiseerd kunnen worden. Daarnaast wordt, zoals aangegeven in de brief van 24 maart jl., gestreefd naar publicatie van de regeling in december van dit jaar zodat de scholen zich kunnen voorbereiden op de inwerkingtreding van het Leerplusarrangement VO per 1 januari 2007. De technische randvoorwaarden betekenen in ieder geval dat vanaf 1 november 2005 het point of no return is bereikt bij de IB-groep met betrekking tot de verandering van de gegevensstromen. Dit betekent dat er op 1 oktober 2006 geen cumi-VO-telling meer plaatsvindt en daarvoor een nieuwe leerlingtelling voor het Leerplusarrangement VO (inclusief Nieuwkomers VO) in de plaats is gekomen. Gegeven bovengenoemde technische randvoorwaarden zijn de eerste onomkeerbare stappen reeds genomen.

Gewichtenregeling PO

Op 24 november aanstaande heeft de Vaste Commissie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een Algemeen Overleg gepland over de Gewichtenregeling in het primair onderwijs. De leden van de PvdA-fractie gaan er terecht vanuit dat er vóór die tijd geen onomkeerbare stappen worden genomen.

Bijlage 1 Korte beschrijving bekostiging VO

Hier volgt een korte beschrijving van de bekostiging van de scholen in het voortgezet onderwijs. Deze toelichting wordt ondersteund door het schema in Bijlage 2.

De spelers zijn:

- het bevoegd gezag dat een of meerdere scholen 'onder zich' kan hebben;
- de school als verzamelbegrip want, er is
 - of sprake van één school met brinnummer
 - of van een school als hoofdvestiging (met brinnummer) die bestaat uit de hoofdvestiging zelf en een of meerdere nevenvestigingen, al of niet met een of meerdere dislocaties, zie het schema "de school" in de bijlage.

De leerlingtelling gaat als volgt:

- de leerlingtelling van 1 oktober elk jaar levert de aantallen leerlingen op per hoofd- en per nevenvestiging, niet dus per dislocaties, over deze laatste categorie is op departementsniveau niets bekend;
- het departement ontvangt de leerlingtelling gegevens per brinnummer, dus per hoofdvestiging;
- ingeval de school (=brinnummer) bestaat uit meerdere eenheden, de hoofdvestiging, de nevenvestigingen en al of niet dislocaties worden de gegevens van de leerlingtelling opgeteld tot hoofdvestigingsniveau en aan het departement doorgegeven;
- het departement ontvangt deze gegevens per hoofdvestiging en per nevenvestiging.

De berekening van de hoogte van de bekostiging gaat als volgt:

- voor de bekostiging is het niet van belang of een leerling op de hoofdvestiging, nevenvestiging of dislocatie les ontvangt, immers alle leerlingen worden opgeteld en het departement ontvangt dit totaal;
- het departement berekent de hoogte van het budget per hoofdvestiging (=brinnummer) en laat de uitkomsten zo spoedig mogelijk aan de hoofdvestiging en aan het bevoegd gezag weten.

De bekostiging zelf:

- het bevoegd gezag ontvangt de middelen voor de onder haar bestuur vallende scholen, (= hoofdvestigingen met brinnummer);
- in de brief waarmee het departement de verplichting tot betaling aangaat staat per hoofdvestiging hoe hoog het budget is dat het departement heeft berekend op basis van de gegevens uit de leerlingtelling;
- het bevoegd gezag 'verdeelt' vervolgens de middelen over de hoofdvestigingen;
- de enige uitzondering op deze regel betreft de nevenvestiging met spreidingsnoodzaak, voor deze vestiging ontvangt het bevoegd gezag een extra bekostiging.

Rekenvoorbeeld

Onder diverse bewoordingen wensen CDA, PvdA en VVD in het kader van het L+A VO dat niet de hoofdvestiging maar één niveau daaronder de toekenningsbasis wordt voor de extra L+A VO-middelen.

In de bekostigingssystematiek VO betekent dit:

Op dit lagere niveau moeten de berekeningen worden gemaakt om na te gaan of dit lagere niveau voor de L+A VO-middelen in aanmerking komt.

Komt een nevenvestiging in aanmerking voor de L+A VO-middelen dan treedt de 'normale gang van zaken' als hierboven beschreven in werking en ontvangt het bevoegd gezag de extra L+A VO-middelen.

Hieronder wordt toegelicht dat berekening op vestigingsniveau voor sommige scholen voordelig, maar voor sommige nadelig uitpakt. Deze toelichting wordt eveneens schematische ondersteund in bijlage 2.

Voorbeeld

Een bevoegd gezag heeft een hoofdvestiging en twee nevenvestigingen 'onder haar gezag'.

De hoofdvestiging heeft 28 % pcg-leerlingen, nevenvestiging A heeft eveneens 28 % en nevenvestiging B heeft 41 % pcg-leerlingen. Alle drie hebben exact 100 leerlingen.

Wat gebeurt er in het voorstel van het departement ?

Het bevoegd gezag ontvangt extra L+A-middelen voor 32 % van 300 leerlingen de extra middelen, is een extra voor 97 leerlingen.

Wat gebeurt er wanneer het voorstel van de drie partijen wordt gevolgd ?

De hoofdvestiging en de nevenvestiging A hebben geen 30 % pcg-leerlingen en vallen dus buiten de toekenning.

Nevenvestiging B zit boven de 30 % en ontvangt voor 41 % van haar 100 leerlingen de L+A-middelen. Dus slechts voor 41 leerlingen.